

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Daniszewski

Protokolant st. sekr. sąd. Marzena Łabędkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2013r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa L. D. (1)

przeciwko Z. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Z. S. na rzecz powódki L. D. (1) kwotę 177.250 zł (sto siedemdziesiąt siedem tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 06.08.2012r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. znosi wzajemnie między stronami poniesione koszty zastępstwa procesowego,

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku z zasądzonego na rzecz powódki w pkt. I wyroku roszczenia kwotę 13.082 zł (trzynaście tysięcy osiemdziesiąt dwa złote) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

V. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 8720 zł (osiem tysięcy siedemset dwadzieścia złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powódka L. D. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego Z. S. kwoty 436.035 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu swego żądania powódka wskazała, że na podstawie umowy zlecenia zawartej w dniu 24 stycznia 2008r. pozwany zlecił radcy prawnemu R. D. prowadzącemu Kancelarię Prawniczą (...) w G. prowadzenie sprawy sądowej przeciwko Gminie Miasta G.. W umowie tej wysokość wynagrodzenia przysługującego zleceniobiorcy ustalona została w wysokości 20% wartości przedmiotu wraz z podatkiem VAT. Radca prawny R. D. zmarł w dniu 17 marca 2009r. po doprowadzeniu sprawy sądowej przeciwko Gminie G. do rozstrzygającego stadium, która zakończyła się korzystnym wyrokiem dla pozwanego. Sąd Rejonowy w Gdyni postanowieniem z dnia 17 czerwca 2011r. wyznaczył powódkę L. D. (1) jedynym spadkobiercą radcy prawnego R. D.. Według twierdzeń powódki wyliczone w pozwie wynagrodzenie należne radcy prawnemu R. D. ustalone zostało na podstawie wartości przedmiotu sporu w kwocie 1.772.500 zł ustalonej według opinii biegłego opracowanej w sprawie I C 264/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku. Powódka wyjaśniła nadto, że kwota dochodzona pozwem obejmuje również podatek VAT w wysokości 81.535 zł obliczony wg stawki 23%. Łączna wysokość dochodzonego przez nią roszczenia wynosi zatem 436.035 zł.

Pozwany Z. S. domagając się oddalenia powództwa zaprzeczył, aby radca prawny R. D. doprowadził sprawę I C 264/08 zawiśłą przed Sądem Okręgowym w Gdańsku do rozstrzygającego stadium, w którym miała się ona zakończyć pozytywnym rozstrzygnięciem. Pozwany zarzucił, że radca prawny R. D. zmarł w początkowej fazie postępowania sądowego, zaś charakter samej sprawy i stopień jej skomplikowania wymagały ustanowienia kolejnego pełnomocnika procesowego. Pozwany wskazał również, że nie posiada wiedzy prawnej, która umożliwiłaby mu samodzielne prowadzenie postępowania sądowego. Nowy pełnomocnik procesowy brał udział w licznych rozprawach, sporządził pisma procesowe, w których powołał nowe fakty, a w szczególności zmienił podstawę prawną żądania. W ocenie pozwanego nowy pełnomocnik procesowy ostatecznie uporządkował oznaczenie strony pozwanej, gdyż pierwotnie stroną pozwaną był Skarb Państwa - Gmina Miasta G.. Pozwany wskazał również, że w wyniku zaskarżenia wyroku Sądu I instancji zachodziła potrzeba sporządzenia profesjonalnej odpowiedzi na apelację. Zgodnie z zawartą umową wynagrodzenie miało zostać wypłacone jako zapłata za nakład pracy pełnomocnika, ale dopiero po skutecznym doprowadzeniu przez niego sprawy do końca i przelaniu przez pozwaną Gminę Miasta G. zasądzonej należności. Zdaniem pozwanego na skutek śmierci R. D. nie miał on możliwości spełnienia swojego świadczenia. Pozwany wskazał także, że w przypadku śmierci zleceniobiorcy w braku odmiennej umowy zlecenie wygasa, co jest związane z założeniem osobistego wykonywania objętych zleceniem czynności. Ponadto, w ocenie pozwanego, roszczenie nie zostało udowodnione co do wysokości, w szczególności w zakresie żądania stawki podatku VAT w wysokości 23%.

W piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2013r. pozwany Z. S. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, a ponadto zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia powódki. Zdaniem pozwanego w niniejszej sprawie zastosowanie znajduje art. 751 pkt 1 k.c. przewidujący 2 - letni termin przedawnienia roszczenia o wynagrodzenie z zawartej umowy zlecenia. W jego ocenie roszczenie powódki przedawniło się z dniem 06.02.2012r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Mąż powódki - radca prawny R. D. prowadził Kancelarię Prawniczą (...) z siedzibą w G. przy ul. (...). Przed założeniem Kancelarii w G. R. D. prowadził Kancelarię Prawniczą w S. oraz filię Kancelarii w W.. W prowadzeniu Kancelarii w G. R. D. pomagała córka powódki - A. L. zapewniając w szczególności obsługę sekretarską Kancelarii.

W dniu 24 stycznia 2008r. do radcy prawnego R. D. zgłosił się pozwany Z. S.. W tej samej dacie, to jest w dniu 24 stycznia 2008r., pozwany Z. S. zawarł z radcą prawnym R. D. umowę, w ramach której pozwany zlecił radcy prawnemu R. D. prowadzenie sprawy o odszkodowanie od Urzędu Miasta G.. W § 2 przedmiotowej umowy jej strony ustaliły, że wynagrodzenie R. D. wynosić będzie 20% netto oraz 22% podatku VAT w stosunku do wartości przedmiotu sprawy. Strony ustaliły ponadto, że wynagrodzenie wypłacone będzie w całości po zakończeniu i przekazaniu przez Urząd Miasta G. wyegzekwowanych kwot w terminie 3 dni od daty otrzymania kwoty przekazanej przez ten Urząd.

(dowód: umowa zlecenia z dnia 24.01.2008r. k. 9; zeznania świadka A. L. k. 127 - 128 utrwalone na płycie CD k. 129; zeznania powódki L. D. (1) k. 143 - 144 utrwalone na płycie CD k. 146; zeznania pozwanego Z. S. k. 144 utrwalone na płycie CD k. 146)

Po zawarciu umowy z dnia 24 stycznia 2008r. pozwany Z. S. wielokrotnie spotykał się z R. D. w siedzibie jego Kancelarii w G. celem omówienia zleconej sprawy. Spotkania pozwanego z R. D. miały miejsce zarówno przed wniesieniem pozwu, jak i w toku prowadzonego później postępowania sądowego. Niezależnie od powyższego, pozwany wielokrotnie kontaktował się z R. D. telefonicznie. W związku ze zleconą sprawą konieczne stało się uzyskanie dokumentów z Urzędu Miasta G.. R. D. zajmował się pozyskaniem przedmiotowych dokumentów. W dniu 6 marca 2008r. działając w imieniu Z. S. radca prawny R. D. wniósł do Sądu Okręgowego w Gdańsku przeciwko pozwanej Gminie Miasta G. pozew o zapłatę kwoty 2.142.924 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu radca prawny R. D. powołał się na fakt dokonania przez jego mocodawcę nakładów na nieruchomości Gminy Miasta G. w postaci pawilonu usługowo-handlowego. Wraz z pozwem radca prawny R. D. złożył pełnomocnictwo procesowe udzielone mu przez pozwanego w dniu 24.01.2008r. Sprawa z powództwa Z. S. przeciwko Gminie Miasta G. została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 264/08. W piśmie z dnia 26 marca 2008r. radca prawny R. D. wyjaśnił, że stroną pozwaną w sprawie o sygn. akt I C 264/08 jest Gmina Miasta G..

W toku postępowania w sprawie o sygn. akt I C 264/08 radca prawny R. D. wziął udział w rozprawach wyznaczonych na dzień 19 czerwca 2008r. oraz 18 września 2008r. Ponadto w toku przedmiotowej sprawy złożył kolejne pisma procesowe: pismo procesowe z dnia 16.06.2008r., pismo procesowe z dnia 01.07.2008r. oraz pismo procesowe z dnia 28.07.2008 r. Pozwany Z. S. nie kwestionował, ani nie wnosił żadnych zastrzeżeń co do sposobu prowadzenia przez R. D. sprawy zleconej umową z dnia 24 stycznia 2008r. Pozwany nie miał również żadnych zastrzeżeń co do sposobu jego reprezentacji przez R. D. w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Gdańsku.

(dowód: akta sprawy I C 264/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku: pozew wraz z załącznikami k. 2 - 74, pełnomocnictwo procesowe k. 32, pismo procesowe z dnia 26.03.2008r. k. 76; pismo procesowe z dnia 16.06.2008r. k. 101 - 103, pismo procesowe z dnia 01.07.2008r. k. 118 - 119, pismo procesowe z dnia 28.07.2008r. wraz z załącznikami k. 145 - 162, protokół z rozprawy w dniu 19 czerwca 2008r. k. 108 - 112; protokół z rozprawy w dniu 18 września 2008r. k. 193 - 194;

kserokopie kart terminarza k. 89 - 109; zeznania świadka A. L. k. 127 - 128 utrwalone na płycie CD k. 129; zeznania powódki L. D. (1) k. 143 - 144 utrwalone na płycie CD k. 146; zeznania pozwanego Z. S. k. 144 utrwalone na płycie CD k. 146)

Na wniosek radcy prawnego R. D. Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 18.09.2008r. dopuścił dowód z opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości. Na zlecenie Sądu pisemną opinię opracował biegły J. P., który wysokość nakładów dokonanych przez Z. S. wycenił na kwotę 1.772.500 zł.

(dowód: akta sprawy I C 264/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku: protokół rozprawy z dnia 18.09.2008r. k. 193-194, opinia biegłego J. P. k. 220-246)

Radca prawny R. D. zmarł w dniu 17 marca 2009r. W dniu 1 kwietnia 2009r. pozwany udzielił pełnomocnictwa procesowego do prowadzenia sprawy o sygn. akt I C 264/08 adwokatowi J. P.(1) oraz radcy prawnemu K. R. z Kancelarii (...) s.c. z siedzibą w G.. Pismem z dnia 10 kwietnia 2009r. pozwany Z. S. poinformował Sąd Okręgowy w Gdańsku prowadzący sprawę o sygn. akt I C 264/08 o śmierci radcy prawnego R. D.. Radca prawny K. R. wniósł kolejne pisma procesowe w sprawie: pismo z dnia 29 kwietnia 2009r. oraz pismo procesowe z dnia 4 czerwca 2009r. Ponadto radca prawny K. R. wziął udział w dwóch rozprawach przed Sądem Okręgowym w Gdańsku: w dniu 14 maja 2009r. oraz w dniu 18 czerwca 2009r. W piśmie z dnia 29.04.2009r. radca prawny K. R. wskazał podstawę prawną dochodzonego roszczenia.

(dowód: akta sprawy akt I C 264/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku: pełnomocnictwo z dnia 01.04.2009r. k. 250, pismo procesowe z dnia 29.04.2009r., k. 269 - 279, pismo procesowe z dnia 04.06.2009r. k. 327 - 328, protokół rozprawy z dnia 14.05.2009r. k. 302 - 304; protokół rozprawy z dnia 18.06.2009r. k. 330 - 332; pismo procesowe w sprawie o sygn. akt I C 264/08 z dnia 10.04.2009 r. k. 71)

Wyrokiem z dnia 2 lipca 2009r. wydanym w sprawie I C 264/08 Sąd Okręgowy w Gdańsku zasądził od pozwanej Gminy Miasta G. na rzecz Z. S. kwotę 1.772.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 marca 2008r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania. W postępowaniu odwoławczym toczącym się na skutek apelacji Gminy Miasta G. radca prawny K. R. wniósł odpowiedź na apelację oraz wziął udział w rozprawie apelacyjnej w dniu 15 stycznia 2010r. Po rozpoznaniu apelacji Gminy Miasta G. Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 15 stycznia 2010r. wydanym w sprawie I ACa 1147/09 zmienił zaskarżony wyrok jedynie w zakresie kosztów postępowania.

(dowód: akta sprawy akt I C 264/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku: wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2009r. k. 338-339, odpowiedź na apelację k. 368-372, protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 15.01.2010r. k. 391-392, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 stycznia 2010r. k. 393)

W związku z uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 02.07.2009r. Gmina Miasta G. przełała w dniu 2 lutego 2010r. na rachunek bankowy Z. S. kwotę 1.891.556,74 zł.

(dowód: polecenie przelewu z dnia 02.02.2010 r. k. 123)

W dniu 26 maja 2009r. powódka złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po R. D.. Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2011r. Sąd Rejonowy w Gdyni w sprawie o sygn. akt VII Ns 1334/09 stwierdził, że spadek po R. D. na podstawie testamentu z dnia 14 marca 2009r. nabyła wprost powódka L. D. (1)

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni Wydział VII Cywilny z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie o sygn. akt VII Ns 1334/09 k. 8; pismo z dnia 17.07.2012 r. k. 140 - 141)

Pismem z dnia 23.07.2012 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty na jej rzecz kwoty 526.470,00 zł tytułem wynagrodzenia wynikającego z umowy z dnia 24 stycznia 2008r. wraz z podatkiem VAT.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 23.07.2012 r. k. 10 - 12)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jedynie częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie zauważyć należy, że stan faktyczny sprawy co do zasady nie był sporny między stronami. Bezsporna pozostawała w szczególności okoliczność zawarcia umowy z dnia 24 stycznia 2008r., której przedmiotem było prowadzenie przez radcę prawnego R. D. w imieniu pozwanego sprawy o odszkodowanie od Urzędu Miasta G.. Bezsporny pozostawał również fakt podejmowania przez radcę prawnego R. D. czynności procesowych przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt I C 264/08.

Rozstrzygnięcie sprawy wymagało uprzedniego dokonania oceny prawnej umowy zawartej przez spadkodawcę powódki z pozwanym Z. S..

Charakter prawny umowy o zastępstwo strony przez adwokata i radcę prawnego oraz zakres wynikających z takiej umowy dla profesjonalnego pełnomocnika obowiązków był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W orzecznictwie SN przyjmuje się zgodnie, że umowa tego rodzaju należy do kategorii umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio, na podstawie odesłania zawartego w art. 750 k.c., przepisy o zleceniu, w zakresie nieuregulowanym przepisami dotyczącymi funkcjonowania adwokatów lub radców prawnych (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2012r., sygn. akt II CSK 219/12; w wyroku z dnia 5 czerwca 2007r. I CSK 86/07, Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 19 marca 2010r., sygn. akt I ACa 32/10). Uzupełnieniem tej umowy jest udzielone adwokatowi albo radcy prawnemu pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy.

Analizując charakter prawny umowy zawartej przez pozwanego z radcą prawnym R. D. miał Sąd na względzie, że zapis zawarty w paragrafie 3 umowy z dnia 24.01.2008r. może budzić wątpliwości co do kwalifikacji przedmiotowej umowy jako umowy o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c. W ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, przyjęcie powyższego zapisu nie oznacza, że umowę z dnia 24.01.2008r. należy kwalifikować jako umowę o osiągnięcie rezultatu. Z treści przedmiotowej umowy oraz działań podejmowanych przez pełnomocnika pozwanego w następstwie jej zawarcia, w tym zainicjowania postępowania sądowego w sprawie o sygn. akt I C 264/08, wynika, że przedmiot umowy z dnia 24.01.2008r. obejmował świadczenie usług prawnych na rzecz pozwanego w sprawie o odszkodowanie od Urzędu Miasta G., w tym reprezentowanie pozwanego w postępowaniu sądowym. Zauważyć należy, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym z zeznań samego pozwanego wynika, że od początku powierzona R. D. sprawa miała charakter sporny, a jej ostateczne rozstrzygnięcie było niepewne, zarówno co do zasady, jak również co do wysokości kwoty możliwej do wyegzekwowania na rzecz pozwanego. W przekonaniu Sądu w momencie zawarcia umowy z dnia 24.01.2008r. wynik czynności podejmowanych przez R. D. był na tyle wątpliwy, że nie można przedmiotowej umowy kwalifikować jako umowy o osiągnięcie rezultatu.

Podkreślić należy również, że podstawowym kryterium odróżniającym umowę o świadczenie usług od umowy o dzieło stanowi okoliczność, że wykonawca nie jest zobowiązany do osiągnięcia konkretnego rezultatu. Dodatkowo

należy wskazać, że inaczej niż w ramach umowy o dzieło, dolożenie przez zleceniobiorcę należytej staranności i mimo tego nieosiągnięcie przezeń zamierzonego skutku nie może stanowić przypadku niewykonania zobowiązania (tak: Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 30 października 2012r., sygn. akt III AUa 226/12). Nawiązując do powyższych rozważań, zauważyć należy, że do istoty umowy o zastępstwo procesowe nie należy odpowiedzialność cywilna adwokata lub radcy prawnego za konkretny, ustalony z góry przez stronę wynik sprawy. Zgodnie z jednolitą linią orzeczniczą Sądu Najwyższego radcowie prawni oraz adwokaci odpowiadają za szkody wyrządzone mocodawcy wskutek własnych zaniedbań i błędów prowadzących do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla strony, gdyby pełnomocnik zachował należytą staranność, ocenioną przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru ich działalności. Do istoty umowy o zastępstwo procesowe nie należy zatem osiągnięcie konkretnego, określonego rezultatu w postaci wygrania sprawy. W związku z powyższym, wbrew twierdzeniom strony pozwanej nie można przyjąć, że umowa zawarta między pozwanym a R. D. stanowi umowę rezultatu.

Podkreślenia wymaga, że cechą charakterystyczną umów o świadczenie usług z art. 750 k.c. jest również to, że zazwyczaj są to umowy oparte na zaufaniu między stronami i z uwagi na to wymagają osobistego wykonania przez usługodawcę. Zlecający usługę powierza jej wykonanie danej osobie w zaufaniu do jej umiejętności, kwalifikacji, wiedzy i innych walorów (tak: K. Kopaczyńska - Piecziak w Komentarzu do art. 750 k.c., Wydawnictwo Lex). Szczególny charakter mają umowy zawierane przez strony z osobą wykonującą zawód radcy prawnego. Radca prawny jest bowiem na podstawie art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych zobowiązany do utrzymania w tajemnicy wszystkiego, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej. Nie ulega zatem wątpliwości, że umowa z dnia 24.01.2008r. była oparta na szczególnym zaufaniu między jej stronami.

Mając na względzie powyższe rozważania, Sąd przyjął, że umowa z dnia 24.01.2008r. stanowi umowę o świadczenie usług uregulowaną w art. 750 k.c., do której zgodnie z treścią tego przepisu odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o zleceniu. Sam zaś pozytywny rezultat tej umowy w postaci uzyskania odszkodowania z Urzędu Miasta G. powiązany został wyłącznie z kwestią wynagrodzenia przysługującego radcy prawnemu R. D..

Poczynione zastrzeżenia umożliwiają przejście do oceny zarzutów pozwanego, a w pierwszej kolejności do oceny najdalej idącego zarzutu przedawnienia roszczenia powódki. W uzasadnieniu tego zarzutu pozwany wskazywał, że w rozpoznawanej sprawie zastosowanie znajdzie art. 751 pkt 1 k.c., zgodnie z którym z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju oraz roszczenia z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom.

W ocenie Sądu choć pozwany zasadnie odwołuje się do dwuletniego terminu przedawnienia z art. 751 pkt 1 k.c., to jednak jego obrona merytoryczna oparta na zarzucie przedawnienia nie mogła przynieść w okolicznościach sprawy oczekiwanego rezultatu.

Terminy przedawnienia roszczeń majątkowych regulują przepisy rangi ustawowej; terminy te nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną, o czym stanowi art. 119 kc. Termin przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia radcowskiego ustalony na podstawie art. 751 pkt 1 k.c. wobec R. D. jest zatem również identyczny wobec jego spadkobierczyni a powódki i wynosi dwa lata. Termin ten w myśl art. 120 § 1 kc rozpoczął swój bieg od dnia, w którym roszczenie to stało się wymagalne. Datę wymagalności roszczenia ustalić natomiast należało w oparciu o treść paragrafu 3 umowy zlecenia z dnia 24.01.2008r. Zgodnie z § 3 umowy wynagrodzenie miało być wypłacone przez pozwanego w terminie 3 dni liczonych od daty otrzymania należności zasądzonej na rzecz pozwanego wyrokiem od Gminy Miasta G.. Jak wynika z ustaleń Sądu Gmina Miasta G. przelała zasądzone na rzecz pozwanego wyrokiem z dnia 02.07.2009r. świadczenie w kwocie 1.891.556,74 zł w dniu 02.02.2010r., stąd już w dniu 03.02.2010r. przyjmujący zlecenie (jego spadkobierczyni) mógł domagać się od pozwanego zapłaty należności uzgodnionej w umowie. W dniu 03.02.2010r. rozpoczął zatem swój bieg termin przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia radcowskiego i upłynął z dniem 03.02.2012r. W dacie wniesienia pozwu (30.11.2012r.) roszczenie, z jakim wystąpiła powódka było już przedawnione i pozwany zgodnie z art. 117 § 2 k.c. mógłby uchylić się od jego zaspokojenia.

Sąd nie uwzględnił jednak zarzutu przedawnienia podniesionego przez stronę pozwaną w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu podniesienie zarzutu przedawnienia przez pozwanego stanowi nadużycie prawa i na podstawie art. 5 k.c. nie może korzystać z ochrony prawnej. Sąd miał na względzie, że przedawnienie jest instytucją stabilizującą stosunki prawne, a przy jego ocenie wskazany jest rygoryzm. Jak wskazuje się w orzecznictwie i w doktrynie istotą przedawnienia jest to, aby dłużnik nie pozostawał w niepewności co do swojej sytuacji prawnej. W orzecznictwie podkreśla się, że zarzut przedawnienia może nie zostać uwzględniony przez sąd jedynie w wyjątkowych sytuacjach, to jest wówczas, gdy w konkretnych okolicznościach podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Przy ocenie, czy podniesienie zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa znaczenie ma w szczególności przyczyna opóźnienia w dochodzeniu roszczenia i czas jego trwania (tak: Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 5 maja 2010 r., sygn. akt III APa 4/10).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające nieuwzględnienie podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia. Sąd miał na względzie, że po śmierci R. D. powódka wszczęła postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku. Ze znajdującego się w aktach sprawy pisma z dnia 17.07.2012 r. (k. 140 - 141) wynika, że powódka wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku w dniu 26 maja 2009 r., a zatem po dwóch miesiącach od śmierci męża. Z powyższego pisma wynika również, że ze względu na czynności procesowe podejmowane przez pozostałych uczestników postępowania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku, postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 17 czerwca 2011r. uprawomocniło się w dniu 9 lipca 2011 r., ale stwierdzenia jego prawomocności można było dokonać dopiero po dniu 22 lutego 2012r. Powódka wystąpiła z wezwaniem do zapłaty w dniu 23 lipca 2012r., a z pozwem w niniejszej sprawie w dniu 30 listopada 2012r. Sąd uznał, że w powyższych okolicznościach nie można zarzucić powódce opieszałości w podejmowaniu czynności mających na celu wyegzekwowanie roszczenia. W ocenie Sądu w dacie otwarcia spadku, z uwagi na liczbę potencjalnych spadkobierców R. D., powódka nie mogła mieć pewności co do nabycia spadku po R. D.. Z tego względu na tym etapie prowadzenie jakichkolwiek postępowań związanych z dochodzeniem przez powódkę wierzytelności wchodzącej w skład spadku byłoby przedwczesne. W ocenie Sądu, sprzeczne z zasadami współżycia społecznego byłoby uzyskanie przez pozwanego korzyści z podniesionego zarzutu przedawnienia, w sytuacji gdy powódka z przyczyn obiektywnych i niezależnych od siebie nie mogła skutecznie dochodzić przedmiotowego roszczenia. Mając na względzie powyższe rozważania, Sąd nie uwzględnił zarzutu przedawnienia podniesionego przez stronę pozwaną uznając, że w okolicznościach sprawy koliduje on z zasadą uczciwego i lojalnego postępowania wobec drugiej strony umowy oraz z zasadą ekwiwalentności świadczeń wyrażającą się w stwierdzeniu, że za wykonaną rzetelnie pracę przysługuje odpowiednie wynagrodzenie.

Nie podzielił jednocześnie Sąd zapatrywania powódki utrzymującej, że bieg terminu przedawnienia został przerwany na skutek uznania roszczenia przez pozwanego w toku rozmów ugodowych podjętych w trakcie postępowania (art. 123 § 1 pkt. 2 kpc). Przede wszystkim uszło uwadze powódki, że podniesiony przez nią fakt uznania roszczenia nastąpił już po upływie terminu przedawnienia, co wyklucza skuteczne powołanie się na art. 123 § 1 pkt. 2 k.c., a wreszcie przerwanie biegu przedawnienia powinno spowodować samo wniesienie pozwu (art. 123 § 1 pkt. 1 k.c.), a nie czynność następcza podjęta w sprawie po wniesieniu pozwu. Poza tym powołanie się na negocjacje prowadzone w toku postępowania sądowego uznać należy za formę prowadzenie sporu wbrew dobremu obyczajom (art. 3 kpc) i nie może się spotkać z aprobatą Sądu.

Zgodnie z art. 748 k.c. w braku odmiennej umowy zlecenie wygasa wskutek śmierci przyjmującego zlecenie albo wskutek utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych. Zgodnie z poglądem przyjętym w doktrynie wygaśnięcie zlecenia z powodu śmierci przyjmującego zlecenie bądź utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych powoduje, że jego spadkobiercy bądź w jego imieniu przedstawiciel ustawowy mogą żądać zwrotu wydatków poniesionych w celu należytego wykonania umowy oraz części wynagrodzenia odpowiadającej wykonanym czynnościom (tak: Katarzyna Kopaczyńska - Piecziak w Komentarzu do art. 748 k.c., Wydawnictwo Lex). Mając na względzie powyższe, Sąd uznał za zasadne roszczenie powódki o zapłatę na jej rzecz wynagrodzenia określonego w umowie z dnia 24 stycznia 2008r.

Ustalając wysokość wynagrodzenia radcy prawnego R. D. Sąd zastosował dyspozycję art. 322 k.p.c., zgodnie z którym "jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy", uznając, że w okolicznościach sprawy ściśle udowodnienie wysokości roszczenia powódki odpowiadającego nakładowi pracy pełnomocnika w rozstrzygnięciu sprawy jest nader utrudnione w rozumieniu art. 322 k.p.c. W ocenie Sądu nakład pracy radcy prawnego R. D. i jego zaangażowanie w rozstrzygnięciu sprawy o sygn. akt I C 264/08 należało ustalić na poziomie 50%, a nie jak wskazywała to powódka na poziomie 80% (k. 86). Sąd miał na uwadze, że radca prawny R. D. wykonał szereg czynności zarówno na etapie przedsądowym, jak również w toku sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Gdańsku. Powyższe czynności obejmowały: czynności przygotowawcze, w tym spotkania z pozwanym w siedzibie Kancelarii, oraz czynności o charakterze stricte procesowym: złożenie pozwu, sporządzanie i wnoszenie pism procesowych w sprawie, udział pełnomocnika w rozprawach. Ponadto, ustalając wkład pełnomocnika w rozstrzygnięciu sprawy I C 264/08 Sąd wziął pod uwagę okres zaangażowania pełnomocnika mając na względzie, że postępowanie w przedmiotowej sprawie obejmowało również czynności przygotowawcze do procesu.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 750 k.c., art. 735 § 1 k.c. w zw. z art. 471 k.c. oraz art. 322 k.p.c. zasądził od pozwanego Z. S. na rzecz powódki L. D. (1)kwotę 177.250 zł tytułem wynagrodzenia należnego R. D. na podstawie umowy z dnia 24.01.2008r., o czym orzekł w punkcie I wyroku. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo jako niezasadne, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

Należność zasądzona na rzecz powódki została obliczona według wzoru: $1.772.500 \text{ zł} \text{ (wartość przedmiotu sprawy przyjęta w pozwie)} \times 20\% \times 1/2 \text{ (50\% - nakład pracy R. D.)}$.

Sąd nie uwzględnił również żądania powódki w zakresie obejmującym podatek VAT od wynagrodzenia radcowskiego. Sąd zważył, iż zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U.2011. Nr 177, poz.1054) podatnikami podatku od towarów i usług są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 2, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności. Podatnikiem w odniesieniu do czynności opodatkowanych podatkiem VAT jest zatem podmiot, który wykonał je w ramach działalności gospodarczej. Powódka nie jest natomiast podatnikiem podatku VAT w zakresie czynności zleconych R. D..

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd przyznał powódce odsetki ustawowe od zasądzonej należności zgodnie z żądaniem, tj. od dnia 06.08.2012r., mając na uwadze wysłane do pozwanego wezwanie przedsądowe z dnia 23.07.2012r. (k. 11-12).

O kosztach zastępstwa procesowego orzekł Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. dokonując ich wzajemnego zniesienia przy uwzględnieniu, że roszczenie powódki zostało uwzględnione w 40%, a pozwanego w 60%.

O nieuiszczonych w sprawie kosztach sądowych jak w pkt. IV i V wyroku postanowił Sąd na podstawie przepisów art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) obciążając nimi strony w takim zakresie, w jakim przegrały sprawę - powódkę w 60%, pozwanego w 40%.

Ustaień faktycznych dokonał Sąd na podstawie wiarygodnych zeznań stron, świadka A. L., na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony oraz zawartych w aktach sprawy I C 264/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku.